

The Role of the Political System in the Direction of Economic Development in Thailand

Komkai Udornpim¹, Pacharawit Chansirisira² & Ratre Loetwathong^{3*}

¹ *Independent Scholar*

² *Faculty of Education, Maha Sarakham University*

³ *Nong Sang Wittayayon School, Chaiyaphum Provincial Administrative Organization*

* *Corresponding author. E-mail: strt3696@gmail.com*

Abstract

The political system shapes the direction and structure of the economy, particularly in Thailand, where it is highly dependent on political stability and government policies. This study aims to analyze the relationship between the political system and the development of the Thai economy, including fiscal policy, investment, income distribution, and the creation of economic opportunities for the people. The results of the analysis indicate that: When the political system is stable, transparent, and adheres to the principles of good governance, it facilitates investment, economic growth, and social stability. However, if politics is unstable or subject to interference, it will create a lack of direction in economic management, leading to inequality and slowing development. Therefore, an appropriate political and governance system must strike a balance between state and market mechanisms to ensure sustainable and inclusive growth in the Thai economy. The study found that democracy is a model that facilitates social participation and the development of equality, but it relies on the strength of political institutions and a democratic culture. Meanwhile, a dictatorship, while capable of quickly gaining control of power, lacks legitimacy and the fundamental rights of citizens. The monarchy, on the other hand, relies on its role. Thailand's political, administrative, and economic systems have adapted to the times. In summary, the appropriate governance system for any society depends on political, economic, and cultural factors that are consistent with its context.

Keywords: Role, Political System, Economic Development

บทบาทของระบบการเมืองการปกครองต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย

คมคาย อุดรพิมพ์¹, พชรวิทย์ จันทศิริศิริ², และ ราตรี เลิศหว่าทอง^{3*}

1 นักวิชาการอิสระ

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3 โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

* Corresponding author. E-mail: strt3696@gmail.com

บทคัดย่อ

ระบบการเมืองการปกครองมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยที่เศรษฐกิจพึ่งพาเสถียรภาพทางการเมืองและนโยบายของภาครัฐอย่างมาก งานศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองการปกครองกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจไทย ทั้งในด้านการคลัง การลงทุน การกระจายรายได้ และการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ประชาชน ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า เมื่อระบบการเมืองมีเสถียรภาพ มีความโปร่งใส และยึดหลักธรรมาภิบาล จะเอื้อต่อการลงทุน การเติบโตทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางสังคม แต่หากการเมืองขาดเสถียรภาพหรือตกอยู่ภายใต้การแทรกแซงของนักการเมือง จะส่งผลให้การบริหารเศรษฐกิจขาดทิศทาง เกิดความเหลื่อมล้ำและชะลอการพัฒนา ดังนั้น ระบบการเมืองการปกครองที่เหมาะสมต้องสร้างสมดุลระหว่างการใช้อำนาจรัฐและกลไกตลาด เพื่อให้เศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างยั่งยืนและทั่วถึงเกิดความมั่นคงทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของระบบการเมืองการปกครองต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย ระบบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมและการพัฒนาความเสมอภาคทางสังคม แต่ต้องอาศัยความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมืองและการมีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ขณะที่ระบบเผด็จการแม้จะสามารถควบคุมอำนาจได้อย่างรวดเร็ว แต่ขาดความชอบธรรมและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ส่วนระบบพระมหากษัตริย์ขึ้นอยู่กับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งระบบการเมืองการปกครอง และระบบเศรษฐกิจในประเทศไทยการปรับตัวตามยุคสมัย โดยสรุประบบการเมืองการปกครองที่เหมาะสมของสังคมใด ๆ ต้องอาศัยปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

คำสำคัญ : บทบาท, ระบบการเมืองการปกครอง, การพัฒนาเศรษฐกิจ

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับระบบการเมืองการปกครอง เนื่องจากการกำหนดนโยบาย เศรษฐกิจ มาตรการด้านงบประมาณ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ล้วนเกิดจากกระบวนการทางการเมืองที่มีอิทธิพล โดยตรงต่อการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2558) อย่างไรก็ตาม ระบบการเมืองการปกครองไทยในหลายทศวรรษที่ผ่านมาเผชิญกับความไม่เสถียรทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้ง และความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง ซึ่งส่งผลต่อความต่อเนื่องและประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งระบบการเมืองการปกครอง (Political System and Government) เป็นกลไกสำคัญของสังคมที่กำหนดรูปแบบการใช้อำนาจและการบริหารประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และการพัฒนาสังคมโดยรวม ระบบการเมืองการปกครองมีความแตกต่างกันไปตามประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และอุดมการณ์ของแต่ละประเทศ (Easton, 1965) โดยต้องทำความเข้าใจระบบ

ดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษาวิชารัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทของรัฐในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนระบบการเมืองการปกครองสามารถจำแนกได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม

การปกครองและเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากระบบการปกครองมีบทบาทหน้าที่โดยตรงต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ การจัดสรรทรัพยากร และการกำกับดูแลกลไกทางเศรษฐกิจ (Easton, 1965) ในบริบทของประเทศไทย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลกระทบต่ออย่างชัดเจนต่อเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการลงทุน การกระจายรายได้ และความเชื่อมั่นของประชาชนและนักลงทุนต่างประเทศ (ประภาส, 2559) ที่มีความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน

จากประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษามีประเด็นที่สนใจ เกี่ยวกับบทบาทของระบบการเมืองการปกครองต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย เมื่อระบบการปกครองมีเสถียรภาพ มีความโปร่งใส และยึดหลักธรรมาภิบาล ที่เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ การลดความเหลื่อมล้ำ และการพัฒนาที่ทั่วถึง (Heywood, 2021) ในทางตรงกันข้าม ความไม่มั่นคงทางการเมืองและการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมมักก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เกิดการคอร์รัปชัน และการชะลอตัวของการพัฒนา (Almond & Powell, 2001) ดังนั้น การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองกับเศรษฐกิจในประเทศไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายและระบบสังคมที่ยั่งยืนและเป็นธรรม

แนวคิดระบบการเมือง

ระบบการเมืองเป็นกลไกสำคัญที่สังคมใช้จัดระเบียบและบริหารอำนาจเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา การเมืองไม่ได้เป็นเพียงการแย่งชิงอำนาจ แต่ยังครอบคลุมถึงกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบาย การมีส่วนร่วมของประชาชน และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคม ระบบการเมืองในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันตามบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพและความชอบธรรมในการปกครอง ระบบการเมือง (Political System) จึงเป็นกลไกหรือโครงสร้างของสังคมที่ทำหน้าที่จัดสรรอำนาจ ทรัพยากร และการตัดสินใจในสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาความเป็นระเบียบ การแก้ไขความขัดแย้ง และการกำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศ (Easton, 1965) ระบบการเมืองประกอบด้วยสถาบันทางการเมือง เช่น รัฐสภา รัฐบาล ศาล พรรคการเมือง รวมถึงกลุ่มผลประโยชน์ และประชาชนที่เข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจ มีสาระสำคัญดังนี้

ความหมายและลักษณะของระบบการเมือง

ระบบการเมือง (Political System) หมายถึง โครงสร้างและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อการจัดสรรทรัพยากรและการตัดสินใจสาธารณะ (Easton, 1965) โดยมักประกอบด้วยสถาบันทางการเมือง เช่น รัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง รวมถึงกฎหมายและกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. การใช้อำนาจและอธิปไตย โดยระบบการเมืองเป็นพื้นที่ของการใช้อำนาจสูงสุดในการกำหนดทิศทางสังคม

2. กระบวนการตัดสินใจ ระบบการเมืองทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแก้ปัญหาสาธารณะ

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน การเมืองที่เข้มแข็งต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม

4. ความชอบธรรม ระบบการเมืองต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนจึงจะดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง

รูปแบบของระบบการเมือง

ระบบการเมืองสามารถแบ่งได้หลายรูปแบบ แต่ที่สำคัญ ได้แก่

1. ระบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นระบบที่ให้อำนาจสูงสุดแก่ประชาชนโดยตรงหรือผ่านตัวแทน เน้นเสรีภาพ ความเสมอภาค และสิทธิขั้นพื้นฐาน จุดแข็งคือความโปร่งใสและการตรวจสอบถ่วงดุล แต่จุดอ่อนคืออาจเกิดความล่าช้าในการตัดสินใจ (Heywood, 2021)

2. ระบบเผด็จการ (Authoritarianism) เป็นระบบที่อำนาจถูกรวมศูนย์อยู่ในผู้นำหรือกลุ่มเล็ก ๆ แม้จะสามารถสร้างเสถียรภาพระยะสั้น แต่ขาดความชอบธรรมและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน (Almond & Powell, 2001)

3. ระบบผสม (Hybrid Systems) เป็นการผสมผสานระหว่างประชาธิปไตยและเผด็จการ โดยบางด้านเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม แต่ยังคงมีการควบคุมจากรัฐอย่างเข้มงวด ระบบการเมืองกับการพัฒนาสังคม

อย่างไรก็ดี ระบบการเมืองที่มั่นคงและโปร่งใสมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการเมืองที่ยึดหลักธรรมาภิบาลจะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเชื่อมั่นในสังคม ในทางตรงกันข้าม หากระบบการเมืองขาดเสถียรภาพจะนำไปสู่ความขัดแย้ง การคอร์รัปชัน และการพัฒนาที่หยุดชะงัก โดยประเด็นปัญหาสำคัญ ได้แก่

1. เสถียรภาพทางการเมืองกับความต่อเนื่องทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้งทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาวไม่ต่อเนื่องนโยบายเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับวาระทางการเมืองมากกว่าการวิจัยเชิงวิชาการ

2. บทบาทของนโยบายการคลังและงบประมาณที่สะท้อนการเมืองมากกว่าเศรษฐกิจ งบประมาณบางส่วนถูกจัดสรรเพื่อตอบสนองฐานเสียงหรือกลุ่มผลประโยชน์การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานบางครั้งไม่เป็นไปตามลำดับความสำคัญทางเศรษฐกิจ

3. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างระบบราชการ นักการเมือง และกลุ่มทุน การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจมักได้รับอิทธิพลจากกลุ่มทุนใหญ่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และโอกาสของธุรกิจขนาดกลางและเล็ก

4. การเมืองกับนโยบายเศรษฐกิจแบบประชานิยม การใช้มาตรการกระตุ้นระยะสั้น เช่น แจกเงิน ลดภาษีเฉพาะกิจ อาจช่วยระยะสั้นแต่ไม่ยั่งยืน ขาดการลงทุนในด้านโครงสร้างเศรษฐกิจพื้นฐาน เช่น การศึกษา วิจัย และนวัตกรรม

5. การบังคับใช้กฎหมายและธรรมาภิบาล ปัญหาการทุจริตและการขาดความโปร่งใสในการบริหาร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจทำให้ความเชื่อมั่นจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศลดลง

6. ความไม่สอดคล้องของนโยบายการเมืองกับบริบทเศรษฐกิจโลก บางครั้งการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจไม่ได้ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก เช่น การค้าเสรี พลังงาน และเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบการเมืองเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ความมั่นคงและความโปร่งใสของระบบการเมืองจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม บทความนี้เสนอว่าการพัฒนาระบบการเมืองควรยึดหลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างเสถียรภาพและความยั่งยืนในระยะยาว

ดังนั้น ระบบการเมืองเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ความมั่นคงและความโปร่งใสของระบบการเมืองจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม บทความนี้เสนอว่าการพัฒนา

ระบบการเมืองควรมีหลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างเสถียรภาพและความยั่งยืนในระยะยาว

ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองการปกครองกับเศรษฐกิจ

ระบบการเมืองการปกครองกับเศรษฐกิจ

ระบบการเมืองการปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นกลไกที่กำหนดทิศทางการพัฒนา การจัดสรรทรัพยากร และการสร้างความมั่นคงในสังคม (Easton, 1965) การเมืองที่มีเสถียรภาพย่อมช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการลงทุน การสร้างงาน และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ขณะที่ระบบการเมืองที่ไม่มั่นคงมักนำไปสู่ความผันผวนทางเศรษฐกิจและการลดความเชื่อมั่นของทั้งประชาชนและนักลงทุนต่างประเทศ

วิวัฒนาการระบบการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจไทย

ประวัติศาสตร์การเมืองไทยสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างอำนาจทางการเมืองการปกครองกับทิศทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่เศรษฐกิจอยู่ภายใต้การจัดการของรัฐ มาสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ที่ทำให้ประเทศไทยเริ่มวางรากฐานประชาธิปไตย และมีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่ (ประภาส, 2559) การรัฐประหารและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในหลายช่วงเวลาส่งผลโดยตรงต่อความต่อเนื่องทางนโยบายเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจไทยบางครั้งเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่บางครั้งก็หยุดชะงักหรือล่าช้า

ระบบการเมืองไทยกับการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ

ระบบการเมืองการปกครองไทยมีผลโดยตรงต่อการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในหลายมิติ ได้แก่

1. นโยบายการคลังและงบประมาณ – ความโปร่งใสและความรับผิดชอบทางการเมืองช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีและการใช้จ่ายของรัฐ นโยบายการคลัง คือ แนวทางการใช้รายได้และรายจ่ายของรัฐเพื่อดูแลเศรษฐกิจ และงบประมาณ คือ เครื่องมือปฏิบัติของนโยบายการคลังในแต่ละปี
2. นโยบายการลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน – เสถียรภาพทางการเมืองช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและสร้างความเชื่อมั่นในตลาด
3. การกระจายรายได้และสวัสดิการสังคม – การเมืองที่คำนึงถึงความเท่าเทียมจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย (Heywood, 2021)

ปัญหาและความท้าทาย

แม้ว่าระบบการเมืองไทยจะมีการพัฒนาในหลายด้าน แต่ยังคงเผชิญความท้าทาย เช่น ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเศรษฐกิจจากการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยครั้ง ปัญหาคอร์รัปชัน การกระจุกตัวของอำนาจ และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และยังคงลดความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบการเมืองการปกครอง (Almond & Powell, 2001)

แนวทางการพัฒนา

เพื่อให้ระบบการเมืองการปกครองสามารถสนับสนุนเศรษฐกิจไทยได้อย่างยั่งยืน ควรมีแนวทางดังนี้

1. เสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการใช้อำนาจรัฐ
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ
3. พัฒนาสถาบันทางการเมืองให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพ
4. สร้างสมดุลระหว่างกลไกรัฐและกลไกตลาดเพื่อความเท่าเทียมและยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ระบบประชาธิปไตย (Democracy) ประชาธิปไตยเป็นระบบที่ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการเลือกผู้แทนหรือผู้ปกครอง โดยมีหลักการสำคัญคืออำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน สิทธิเสรีภาพได้รับการคุ้มครอง และมีการถ่วงดุลอำนาจ (Dahl, 1998) ประเทศที่ใช้ระบบนี้ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และประเทศไทยในปัจจุบัน ในขณะที่ระบบเผด็จการ (Dictatorship) ซึ่งเป็นระบบที่อำนาจการปกครองรวมอยู่ในมือของผู้นำหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยประชาชนไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือมีสิทธิเพียงเล็กน้อย มักอาศัยการควบคุมทางทหาร กฎหมาย และการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อคงอำนาจ เช่น เกาหลีเหนือนอกจากนั้น ยังมีการจำแนกระบบตามโครงสร้างของรัฐ ได้แก่ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) ที่กษัตริย์มีอำนาจสูงสุด และ ระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) ที่พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจภายใต้รัฐธรรมนูญ เช่น ประเทศอังกฤษและญี่ปุ่น (Heywood, 2021)

ทั้งนี้ ระบบการเมืองการปกครองมิได้มีเพียงลักษณะคงที่ หากแต่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามบริบทของโลกและสังคม เช่น การปฏิวัติทางการเมือง การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิมนุษยชน และการเกิดขึ้นของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อการบริหารรัฐ (Hague & Harrop, 2013) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ระบบการเมืองการปกครองเป็นกลไกที่สะท้อนถึงอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน ระบบต่าง ๆ มีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกัน แต่จุดร่วมสำคัญคือการมุ่งสร้างความเป็นระเบียบและพัฒนาสังคม การทำความเข้าใจระบบการเมืองการปกครองจึงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการศึกษาและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบการเมืองอย่างมีวิจารณญาณ

ระบบการปกครองของสังคม

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 อันเป็นยุคที่มีความสลับซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทำให้ทฤษฎีการตัดสินใจการเลือกนโยบายสาธารณะของผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองในองค์กรต่าง ๆ เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ และสามารถสร้างผลกระทบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย รวมทั้งผลผลิตของนโยบายต่าง ๆ สำหรับผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองในองค์กรที่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกนโยบายนั้น การพิจารณาตัดสินใจเลือกนโยบายอาจขึ้นอยู่กับการคาดหมายว่านโยบายดังกล่าวจะเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนหรือประชาชนหรือไม่ ในขณะที่เหตุผลที่แท้จริงของการตัดสินใจอาจจะไม่มีการแถลงให้ปรากฏก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะมีสถานะเป็นทฤษฎีพื้นฐานในการอธิบายและให้คุณค่าต่อประชาชนที่มีความแตกต่างกันระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะของผู้มีอำนาจนั้น อาจจะเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งกลุ่มเหล่านั้นมักจะตัดสินใจอยู่ภายใต้เหตุผลดังนี้ ได้แก่ พฤติกรรมอรรถประโยชน์และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะ (สุภาภรณ์ ธาณี, 2553) โดยมีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย

พลังเศรษฐกิจทุนนิยม ซึ่งเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง สามารถซึมซับวัฒนธรรมอำนาจ นิยม และได้ประโยชน์จากระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์อย่างมาก ด้วยเหตุดังนั้น กลุ่มพ่อค่านายทุนจึงมิได้มีบทบาทในการต่อต้านหรือแม้แต่ขัดขวางวัฒนธรรมอำนาจนิยม เพื่อให้วัฒนธรรมประชาธิปไตยเจริญเติบโตในสังคมไทยได้เมื่อวัฒนธรรม อำนาจนิยมผสมผสานกับระบบทุนนิยมก็ก่อให้เกิดระบบทุนนิยมอภิสิทธิ์ ซึ่งเกื้อประโยชน์เฉพาะแต่กลุ่มพ่อค่านายทุนที่ใกล้ชิดผู้มีอำนาจทางการเมือง ทั้งยังทำให้การประกอบการในระบบเศรษฐกิจไทยไร้ประสิทธิภาพอีกด้วย อุตสาหกรรมหรือ ภาคเศรษฐกิจที่ถูก

ครอบงำด้วยวัฒนธรรมทุนนิยมอภิสถิธิ์ยิ่งมีมากเพียงใด ประสิทธิภาพการผลิตก็ยิ่งด้อยมากเพียงนั้น เมื่อระบบเศรษฐกิจไทยยังมีการเปิดประเทศไม่มาก วัฒนธรรมทุนนิยมอภิสถิธิ์จะดำรงอิทธิพลอยู่ได้ แต่เมื่อระบบเศรษฐกิจไทยมีการเปิดประเทศมากขึ้น (สมรักษ์ รักษาทรัพย์ และถวิล นิลใบ, 2543) ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนา อุตสาหกรรม จากการเน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (import substitution) มาเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก (export promotion) นับตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา ยังผลให้ชนชั้นผู้ประกอบการ (entrepreneur) ขยายตัวอย่างรวดเร็ว การแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งกดดันให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต มีส่วนสร้างแรงกดดันในการสลายวัฒนธรรมอำนาจ นิยมอุปถัมภ์และวัฒนธรรมทุนนิยมแบบอภิสถิธิ์ เพื่อให้ระบบทุนนิยมเสรีเข้ามาแทนที่ระบบทุนนิยมอภิสถิธิ์ ทั้งนี้เพราะ เหตุว่า การประกอบการภายใต้วัฒนธรรมทุนนิยมอภิสถิธิ์ไม่เพียงแต่จะทำให้มีการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมเท่านั้น หากทว่ายังทำให้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าที่ควรจะเป็นอีกด้วย เนื่องเพราะผู้ประกอบการต้องส่ง “ส่วย” ให้แก่ผู้มีอำนาจทางการเมือง สำหรับผู้ประกอบการในบางอุตสาหกรรม การเข้าถึงผู้มีอำนาจทางการเมืองอาจเสียต้นทุนสูงเกินกว่าที่จะรับภาระได้ หากระบบทุนนิยมเสรีเข้ามาแทนที่ระบบทุนนิยมอภิสถิธิ์ ผู้ประกอบการจะสามารถลดต้นทุนการส่ง “ส่วย” หรือลดต้นทุนทางการเมืองได้ ภายใต้วัฒนธรรมอำนาจนิยมอุปถัมภ์และวัฒนธรรมทุนนิยมอภิสถิธิ์ ผู้ประกอบการต้องจ่ายทั้งต้นทุนทางเศรษฐกิจและต้นทุนทางการเมือง เพื่อให้ธุรกิจดำรงอยู่ได้ แต่ภายใต้วัฒนธรรมทุนนิยมเสรีประชาธิปไตย ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการประกอบการในส่วนที่เป็นต้นทุนทางการเมืองได้ แม้จะไม่สามารถขจัดต้นทุนทางการเมืองให้หมดไปก็ตาม (รังสรรค์ ธนะพร พันธุ์, 2536)

พรรคการเมืองไทยที่ขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง

ในบรรดาพรรคการเมืองไทยทั้งหลายที่มีอยู่ขณะนั้น พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยที่ยั่งยืนมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ เพราะพรรคประชาธิปัตย์ได้ถูกตั้งขึ้นมาตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2489 ในฐานะที่เป็น พรรคฝ่ายค้าน และตั้งแต่นั้นมาพรรคนี้ก็ได้มีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งและในแวดวงเวทีการเมืองไทยตลอดมารวมทั้งเคย เป็นรัฐบาลและร่วมตั้งรัฐบาลหลายครั้งแม้จะไม่ยาวนานนักก็ตาม แต่ก็เป็นที่รู้จักของประชาชนเป็นอย่างดี (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2530)

แนวโน้มและความท้าทายในอนาคต

เศรษฐกิจไทยเป็นระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาการส่งออก การท่องเที่ยว และการลงทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก สังคม และการเมืองภายในประเทศ ล้วนส่งผลโดยตรงต่อเสถียรภาพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย (World Bank, 2023) การศึกษาและวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจไทยจึงมีความสำคัญ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต และความท้าทายที่ประเทศต้องเผชิญ ดังนี้

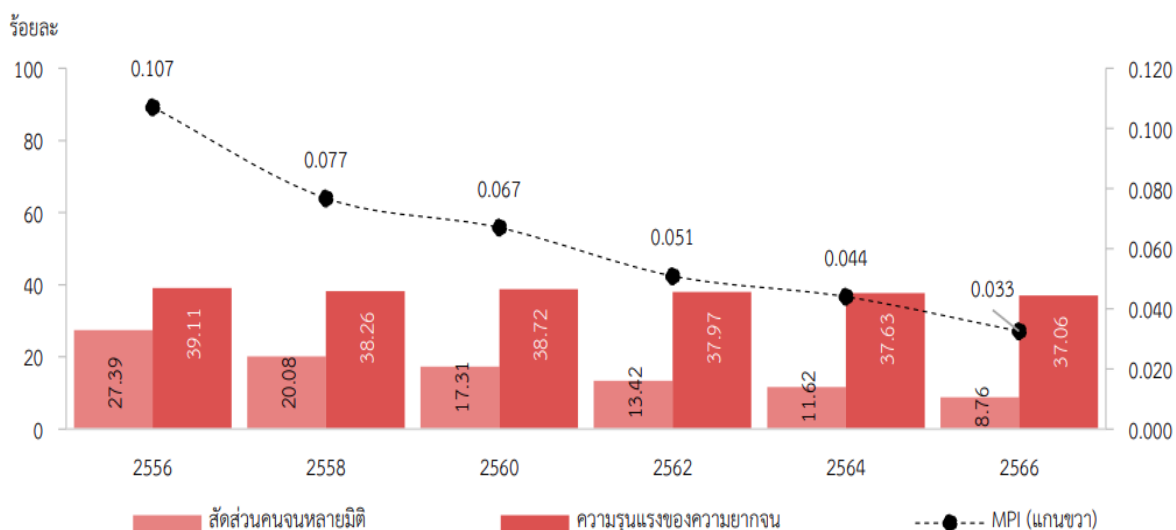
1. ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปัจจุบัน ตามรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เศรษฐกิจไทยในปี 2567 ขยายตัวราวร้อยละ 2.5-3.0 โดยมีแรงขับเคลื่อนหลักจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและการบริโภคภาคเอกชน แต่ยังเผชิญแรงกดดันจากการส่งออกที่ชะลอตัวและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก (สศช., 2567)

2. ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อเศรษฐกิจไทยภายในประเทศจาก โครงสร้างประชากรที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย การขาดแคลนแรงงานฝีมือ และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567) ในขณะที่ภายนอกประเทศ ความผันผวนของตลาดการเงินโลก ความตึงเครียดทางการค้า และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IMF, 2023)

3. ความท้าทายและแนวโน้มในอนาคต มีประเด็นสำคัญที่ควรตระหนัก ได้แก่ ประเด็นแรก ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ไทยจำเป็นต้องพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ เช่น ดิจิทัล เทคโนโลยีสีเขียว และนวัตกรรม เพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกแบบดั้งเดิม ส่งเสริมพัฒนาประชากรให้มีความรู้ความสามารถก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประเด็นที่สอง ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองกับชนบทเป็นโจทย์สำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความแตกต่างอย่างไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากร รายได้ โอกาส และคุณภาพชีวิต ของบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม อันเกิดจากปัจจัยหลายด้านทั้งเชิงโครงสร้าง สังคม และนโยบาย (UNDP, 2022) และประเด็นสุดท้าย ความยั่งยืน (Sustainability) การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและการลงทุนด้านพลังงานสะอาด จะเป็นปัจจัยสำคัญต่อเสถียรภาพระยะยาว “ความยั่งยืนกับระบบการเมืองการปกครอง” เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันโดยตรง การปกครองที่ โปร่งใส เป็นธรรม และเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม จะช่วยสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ความยั่งยืนของประเทศในระยะยาว (World Bank, 2023)

อย่างไรก็ดี จากความท้าทายดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยเฉพาะดัชนีความยากจนหลายมิติของประเทศไทย ปี 2556-2566 ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงดัชนีความยากจนหลายมิติของประเทศไทย ปี 2556-2566

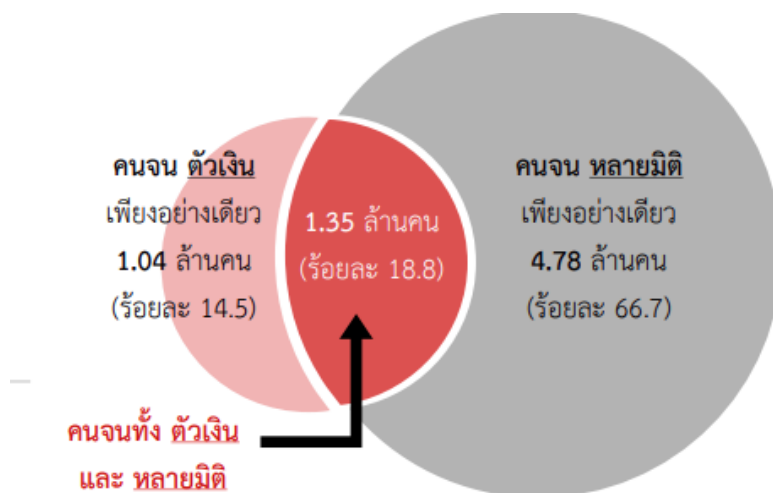
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานการวิเคราะห์ สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2566

จากภาพที่ 1 แสดงดัชนีความยากจนหลายมิติของประเทศไทย ปี 2556-2566 สถานการณ์ความยากจนหลายมิติกับเป้าหมาย SDGs สถานการณ์ความยากจนหลายมิติของประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดัชนีความยากจนหลายมิติในปี 2566 มีค่าเท่ากับ 0.0325 โดยมีคนจนหลายมิติจำนวน 6.13 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน 8.76% จากประชากรทั้งหมดลดลงจากปี 2558 ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.0768 และมีสัดส่วนคนจนหลายมิติ 20.08% ทำให้ระหว่างปี 2558 – 2566 ประเทศไทยมีสัดส่วนคนจนหลายมิติลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่ง จึงส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายในการลดสัดส่วนคนจนหลายมิติแล้ว

ในปี 2566 ประเทศไทยมีคนจนรวมทั้งสิ้น 7.17 ล้านคน จากประชากร 66.05 ล้านคน เป็นคนจนหลายมิติเพียงอย่างเดียว 4.78 ล้านคน และเป็นคนจนเงินเพียงอย่างเดียว 1.04 ล้านคน ขณะที่คนจนที่มีปัญหาทั้ง 2 ด้านมีจำนวน 1.35 ล้านคน สะท้อนให้เห็นว่ายังมีคนไทยอีกจำนวนมากที่ยังประสบปัญหาด้าน

คุณภาพชีวิต และยังมีคนจนอีกกว่า 18.8% ที่ประสบปัญหาทั้งคุณภาพชีวิตและการเงิน ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีปัญหาที่ซับซ้อนกว่าคนกลุ่มอื่น และอาจสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้ยาก ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนคนยากจนด้านตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินของประเทศไทย ปี 2566

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศ ปี 2566

จากภาพที่ 2 จะเห็นว่าคนไทยอีกกว่า 24 ล้านคน ที่เสี่ยงต่อการเป็นคนจนหลายมิติ เมื่อพิจารณาคนจนหลายมิติตามระดับความรุนแรง พบว่า คนจนหลายมิติโดยส่วนใหญ่เป็นคนจนน้อย โดยมีความขัดสนมากกว่า 1 มิติ แต่ไม่ถึง 2 มิติ จาก 4 มิติ สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีโอกาสมากในการลดจำนวนคนจนหลายมิติลงได้อีกอย่างไรก็ตาม ในทางกลับกัน ประเทศไทยมีคนที่จะตกเป็นคนจนหลายมิติอีกจำนวนกว่า 24 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน 34.7% ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งกลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจกลายเป็นคนจนหลายมิติได้ง่าย โดยหากพิจารณากลุ่มนี้ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง และมีรูปแบบความขัดสนคล้ายกับคนจนหลายมิติในภาพรวม กล่าวคือ มีความขัดสนในด้านการมีบำนาญ/บำนาญมากที่สุด รองลงมาเป็นการกำจัดขยะและการถือครองสินทรัพย์

ทั้งนี้ หากพิจารณากลุ่มนี้โดยจำแนกเป็นรายภาค จะพบว่าคนเกือบจนในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนของคนที่ขัดสนด้านการมีบำนาญ/บำนาญ เท่ากันและสูงถึง 70.5% ต่างกับภูมิภาคอื่นที่เฉลี่ยอยู่ที่ 57.4% นอกจากนี้ หากพิจารณาความก้าวหน้าในการลดความยากจนหลายมิติของแต่ละช่วงวัยซึ่งเป็นกลุ่มที่ระบุอยู่ตามเป้าหมายย่อยที่ 1.2 พบว่า สัดส่วนคนจนหลายมิติในทุกช่วงวัยในปี 2566 ลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่งจากปี 2558 โดยเฉพาะในกลุ่มวัยแรงงาน (15 – 59 ปี) ที่ลดลงจากร้อยละ 16.06 เป็นร้อยละ 6.03 ขณะที่กลุ่มเด็ก (0 – 14 ปี) และผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ลดลงจาก 22.34% และ 31.55% เป็น 10.89% และ 14.33% ตามลำดับ เช่นเดียวกับสัดส่วนคนจนหลายมิติของเพศชายและเพศหญิง ในช่วงปี 2558 – 2566 ที่ลดลงมากกว่าครึ่งจาก 20.39% และ 19.80% เป็น 9.05% และ 8.50% ตามลำดับ ดังภาพที่ 3

ปี พ.ศ.	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5	อันดับ 6	อันดับ 7	อันดับ 8	อันดับ 9	อันดับ 10
2567	แม่ฮ่องสอน 25.69	ยะลา 25.41	ปัตตานี 25.39	นราธิวาส 21.17	อุบลราชธานี 20.34	สระแก้ว 16.00	พัทลุง 15.74	ศรีสะเกษ 14.08	เชียงราย 13.69	ตาก 13.37
2566	ปัตตานี 23.36	นราธิวาส 19.12	แม่ฮ่องสอน 12.49	พัทลุง 12.06	สตูล 10.80	หนองบัวลำภู 9.61	ตาก 9.60	ประจวบคีรีขันธ์ 9.49	ยะลา 9.01	ตรัง 8.70
2565	แม่ฮ่องสอน 24.64	ปัตตานี 24.23	ตาก 21.73	นราธิวาส 19.25	กาฬสินธุ์ 18.26	หนองบัวลำภู 18.16	ยะลา 17.16	ศรีสะเกษ 16.03	ชัยนาท 15.26	ระนอง 14.57
2564	ปัตตานี 30.85	กาฬสินธุ์ 25.20	แม่ฮ่องสอน 24.59	นครราชสีมา 21.01	ระนอง 19.90	ยะลา 19.25	นราธิวาส 18.69	พะเยา 18.13	หนองบัวลำภู 18.12	ศรีสะเกษ 18.10
2563	ปัตตานี 44.20	แม่ฮ่องสอน 28.59	นราธิวาส 24.99	ตาก 23.14	ระนอง 21.94	นครราชสีมา 21.20	นครพนม 19.65	ตาก 18.65	ยะลา 17.39	ศรีสะเกษ 16.72
2562	ปัตตานี 29.86	นราธิวาส 25.76	แม่ฮ่องสอน 24.53	ตาก 21.25	กาฬสินธุ์ 19.86	พัทลุง 18.96	สระแก้ว 18.74	ชัยนาท 17.89	อ่างทอง 17.32	ระนอง 16.88
2561	แม่ฮ่องสอน 46.54	ปัตตานี 33.22	ตาก 29.60	กาฬสินธุ์ 28.60	พัทลุง 26.98	นราธิวาส 26.74	ชัยนาท 26.12	ยะลา 21.52	บุรีรัมย์ 21.03	ระนอง 20.75
2560	ปัตตานี 34.55	นราธิวาส 34.48	แม่ฮ่องสอน 33.01	กาฬสินธุ์ 32.87	นครพนม 29.47	ตาก 27.16	ชัยนาท 26.21	บุรีรัมย์ 20.99	พัทลุง 20.30	สระแก้ว 19.00
2559	แม่ฮ่องสอน 38.61	นราธิวาส 37.44	ปัตตานี 36.21	กาฬสินธุ์ 31.68	นครพนม 30.60	ชัยนาท 28.34	ตาก 27.45	บุรีรัมย์ 24.32	อำนาจเจริญ 24.00	น่าน 23.53
2558	ปัตตานี 35.01	แม่ฮ่องสอน 31.88	ตาก 24.60	บุรีรัมย์ 23.34	น่าน 21.71	ยะลา 20.91	ชัยนาท 19.64	นราธิวาส 19.55	กาญจนบุรี 17.79	กาฬสินธุ์ 17.66
2557	แม่ฮ่องสอน 45.74	นราธิวาส 45.20	กาฬสินธุ์ 42.80	ปัตตานี 39.20	บุรีรัมย์ 39.13	ตาก 36.59	ยะลา 32.39	น่าน 29.29	เชียงราย 26.68	นครพนม 25.05
2556	แม่ฮ่องสอน 65.34	ปัตตานี 37.95	นราธิวาส 35.30	ตาก 34.06	นครพนม 31.51	กาฬสินธุ์ 30.84	มุกดาหาร 29.52	หนองบัวลำภู 27.38	บุรีรัมย์ 25.45	อุบลราชธานี 24.25
2555	แม่ฮ่องสอน 62.95	ปัตตานี 46.80	นราธิวาส 42.73	กาฬสินธุ์ 39.97	ศรีสะเกษ 36.18	ตาก 35.93	นครพนม 34.93	สกลนคร 34.25	บุรีรัมย์ 31.61	มุกดาหาร 30.63
2554	แม่ฮ่องสอน 58.85	ตาก 43.50	ศรีสะเกษ 35.89	บุรีรัมย์ 33.67	ปัตตานี 33.39	อุตรดิตถ์ 32.45	กาญจนบุรี 32.19	นครพนม 32.11	ราชบุรี 30.10	กาฬสินธุ์ 28.55
2553	แม่ฮ่องสอน 70.39	ศรีสะเกษ 55.79	ปัตตานี 54.26	กาฬสินธุ์ 51.64	นครพนม 46.41	ตาก 45.87	สระแก้ว 40.70	นราธิวาส 35.24	บุรีรัมย์ 32.82	อุตรดิตถ์ 30.69

ภาพที่ 3 รายชื่อจังหวัดที่ติดอันดับ 10 จังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุด (ร้อยละ) หรือมีความยากจนหนาแน่นที่สุด ปี 2553-2567

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ประมวลผลโดย สคช. (2568)

จากภาพที่ 3 รายชื่อจังหวัดที่ติดอันดับ 10 จังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุด (ร้อยละ) หรือมีความยากจนหนาแน่นที่สุด ปี 2553-2567สภาพัฒน์ เปิด "เส้นความยากจนใหม่" คนจนไทยเพิ่ม "แม่ฮ่องสอน-ปัตตานี" ยากจนเรื้อรัง 15 ปีซ้อน อีก 8 จังหวัด เข้าข่ายยากจนเรื้อรัง ส่วน "เส้นความยากจน" ปรับตัวสูงขึ้นมาอยู่ที่ 3,078 บาทต่อคน ต่อเดือน เผย กลุ่มคนจนมาก หรือ กลุ่มที่เผชิญกับความยากจนขั้นรุนแรง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.25 หรือ 2.5 แสนคนจาก ในปี 2567 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครัวเรือนยากจน อยู่ที่ 7,938 บาท/เดือน

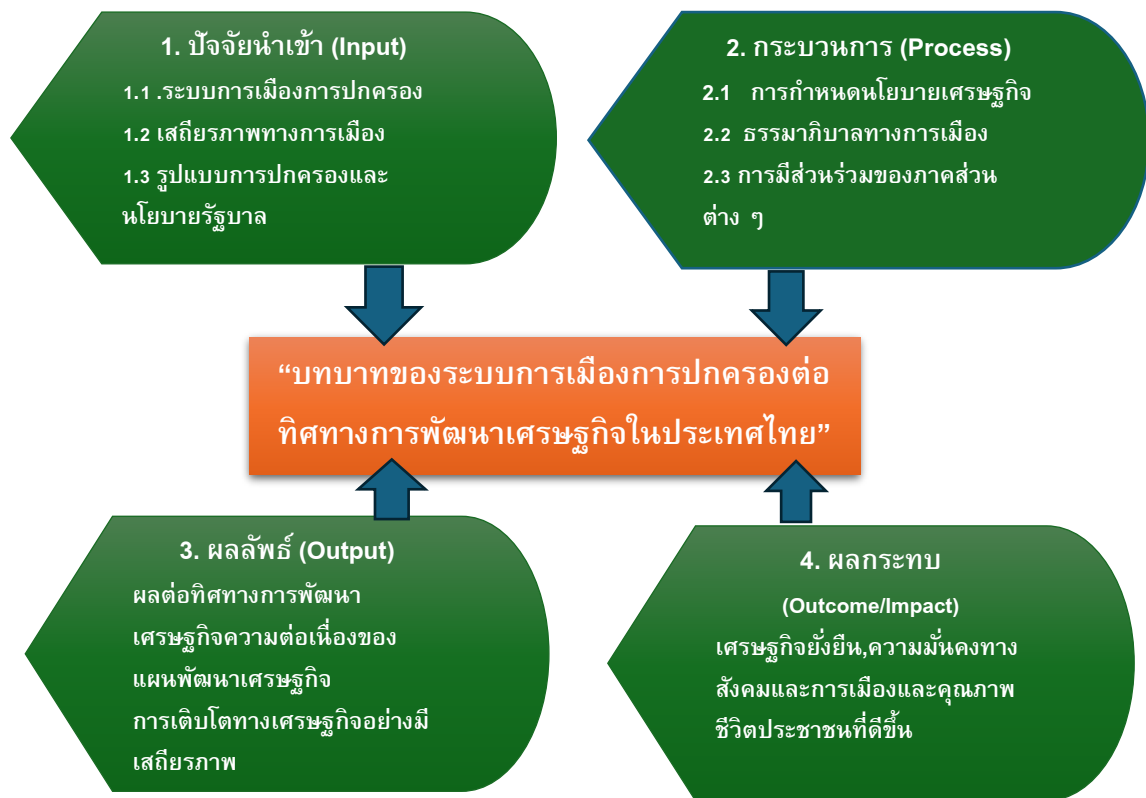
บทสรุป

เศรษฐกิจไทยในปัจจุบันอยู่ในภาวะฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยมีจุดแข็งในด้านการท่องเที่ยวและภาคบริการ แต่ยังมีปัญหาความท้าทายจากโครงสร้างภายในและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ดังนั้นรัฐบาลไทยจำเป็นต้องดำเนินนโยบายเชิงรุก ทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขัน และการวางรากฐานเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต ซึ่งระบบเศรษฐกิจสามารถชี้ทิศทางของการเมืองได้ และ ทิศทางการเมืองก็สามารถเป็นตัววัดเศรษฐกิจของประเทศได้เราจึงควรให้ ความสำคัญทางเศรษฐกิจและการเมืองควบคู่กัน ไปเพราะทั้งสองสิ่งนี้มีความสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ใน การศึกษาเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการเมืองนั้นมีความหลายแนวทาง และมีความแตกต่างกันไป ตามอุดมการณ์ของแต่ละแนวคิด จากการวิเคราะห์วิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ มาจนถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความคิดซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่วัฒนธรรมทางการเมือง การปกครองและการเรียกร้องเทคโนโลยี สังคมที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการเรียกร้องทั้งในรูปธรรมและนามธรรมนั้น ได้นำไปสู่ ปัญหา ทางการเมืองคือ Journal of Modern Learning Development ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน

กรกฎาคม – ธันวาคม 2560 ความขัดแย้งที่ไม่ลงตัวอยู่ในขณะนี้ ประเด็นสำคัญก็คือนอกเหนือจากที่ กล่าวถึงความสัมพันธ์ต่าง ๆ แล้ว สิ่งที่ถูกเสนอไม่ได้คือ การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ซึ่งสังคมทุกสังคม ต้องมีการปรับตัว เพราะถ้าไม่สามารถจะปรับตัวกับยุคสมัย

จากการศึกษาบทบาทของระบบการเมืองการปกครองต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย สามารถสรุปประเด็นองค์ความรู้ ประกอบด้วย 1. ปัจจัยนำเข้า (Input) 2. กระบวนการ (Process) 3. ผลลัพธ์ (Output) และ 4. ผลกระทบ (Outcome/Impact) ได้ดังนี้

ภาพที่ 4 บทบาทของระบบการเมืองการปกครองต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- ธนศวร์ เจริญเมือง. (2558). *การเมืองไทย: ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). *รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไตรมาส 2/2567*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2530). *พรรคประชาธิปัตย์: ความสำเร็จหรือความล้มเหลว*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2559). *การเมืองเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ ธาณี. (2553). *กลยุทธ์การนำองค์การสู่ความเป็นเลิศของ เทศบาลตำบลนาสว่างอำเภอดงขลุ่ย จังหวัดอุบลราชธานี*. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). *รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 2 ปี 2567 และแนวโน้มปี 2567*. กรุงเทพฯ: สศช.

- Almond, G. A., & Powell, G. B. (2001). *Comparative politics: A developmental approach*. Boston: Little, Brown and Company.
- Dahl, R. A. (1998). *On democracy*. Yale University Press.
- Easton, D. (1965). *A systems analysis of political life*. New York: Wiley.
- Hague, R., & Harrop, M. (2013). *Comparative government and politics: An introduction* (9th ed.). Palgrave Macmillan.
- Heywood, A. (2021). *Politics* (6th ed.). London: Macmillan International.
- International Monetary Fund. (2023). *World economic outlook: Navigating global divergences*. IMF.
- United Nations Development Programme. (2022). *Thailand human development report*. UNDP.
- World Bank. (2023). *Thailand economic monitor: Building back greener*. World Bank Group.